

แบบรายงานการกำจัดขยะอินทรีย์ในสถานศึกษา
เรื่อง
การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แบบรายงานการกำจัดขยะอินทรีย์ในสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

รูปแบบการกำจัดขยะอินทรีย์ในสถานศึกษา (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐)

- ☐ การทำถังขยะอินทรีย์แบบใช้ภาชนะหรือเศษวัสดุภาชนะเหลือใช้ เช่นถังสี ถังพลาสติก
- ☐ การทำถังขยะอินทรีย์แบบใช้ท่อซีเมนต์หรือทำคอกไม้ล้อมรอบต้นไม้
- ☒ การทำปุ๋ยหมักด้วยรูปแบบอื่นๆ โปรดระบุ การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

หลักการและเหตุผล

ปุ๋ยหมักจากใบไม้ทำง่ายได้ประโยชน์ เพราะความจริงแล้วเศษใบไม้ใบหญ้าที่แห้ง และกองรวมกันอยู่ที่พื้น เมื่อเวลาผ่านไปจะเกิดการย่อยสลายตามธรรมชาติ กลายเป็นฮิวมัสที่มีประโยชน์มากต่อต้นไม้ในบริเวณนั้น แต่การจะรอให้ใบไม้ทั้งหมดย่อยสลายไปเองนั้นใช้เวลานานมาก ดังนั้นเราจึงต้องเอาใบไม้มาผ่านกระบวนการเพื่อให้ได้ฮิวมัสในเวลาที่รวดเร็วมากขึ้น นั่นก็คือ การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

จากหลักการดังกล่าว โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) มีบรรยากาศร่มรื่นแวดล้อมด้วยสวนป่าต้นไม้ยืนต้น ที่อยู่คู่กับโรงเรียนอยู่ ๒ แห่ง คือ บริเวณสวนป่าข้างอาคาร A ๑ หรือที่เรียกกันว่า ตึกอำนวยการ และสวนป่าหน้าอาคารเรียน A ๔ สวนป่าทั้ง ๒ แห่งนี้ จะมีใบไม้ร่วงหล่นตามฤดูกาล เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงฤดูร้อนเข้าสู่ช่วงฤดูหนาว และส่วนใหญ่ใบไม้เหล่านี้จะถูกกำจัดเป็นขยะทั่วไปมากกว่านำมาใช้ประโยชน์ คณะผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาจึงประชุมร่วมกันที่จะให้มีการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ เพื่อเป็นการกำจัดขยะอินทรีย์ให้เป็นปุ๋ยแทนการนำไปทิ้งเป็นขยะทั่วไป นำผลที่ได้มาใช้เป็นปุ๋ยให้กับต้นไม้ในสถานศึกษา และกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว โดยมอบหมายให้คณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการสอนในวิชาสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม บูรณาการความรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในการนี้ทางฝ่ายบริหารทั่วไป นำโดยรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำเอกหญิงวัชรีย์ โชติรัตน์ มอบหมายคุณครูบุษกร แดงโพธิชา นำนักเรียนเข้าร่วมการเรียนรู้ และมอบหมายนายชาติรี เจริญคำ นักการภารโรงและเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในสถานศึกษาด้านการเกษตร เป็นผู้ให้ความรู้ในการทำปุ๋ยหมักใบไม้ ในครั้งนี้

ขั้นตอนในการดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

- การวางแผน ประชุมฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการโครงการเศรษฐกิจพอเพียง กำหนดสถานที่ในการจัดทำ สรุปลงสวนป่า ข้างอาคาร A ๑ เป็นสถานที่จัดทำ และกลุ่มนักเรียนเป็นนักเรียนที่เรียนในรายวิชาเศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาที่ คุณครูบุษกร แดงโพธิชา ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่
- ขั้นเตรียมวัสดุอุปกรณ์ บันทึกรายการจัดหาเพื่อการดำเนินการ ได้แก่
 ๑. ไม้ไผ่ พลาสติก ตาข่ายไนล่อน สุ่มไม้
 ๒. ปุ๋ยคอก (ขี้วัว) ดินปลูก
 ๓. เชือก ลวด ป้ายชื่อ และไวนิลความรู้เรื่องการทำปุ๋ยหมักด้วยใบไม้
- กำหนดวันเวลา ในการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

การเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

- เศษใบไม้แห้ง จำนวน ๑๐๐ ส่วน โดยเก็บรวบรวมเอาในพื้นที่นั้นเอง สามารถใช้ได้ทั้งแบบที่แห้งดีแล้วและแบบที่ยังมีความเปียกชื้นอยู่
- ปุ๋ยคอก จำนวน ๑๐ ส่วน ปุ๋ยคอกก็คือมูลสัตว์นั่นเอง ส่วนมากนิยมใช้มูลวัวเพราะหาได้ง่าย หากต้องซื้อก็มีราคาถูก และกลิ่นไม่ฉุนรุนแรงมากนัก น้ำสะอาด
- ภาชนะที่จะใช้ทำปุ๋ยหมัก จะเป็นถังก็ได้ เป็นกระสอบก็ได้ หรือถ้าไม่มีภาชนะที่ใหญ่เพียงพอ ก็สามารถทำบนพื้นดินธรรมดาได้เลย เพียงแต่ต้องทำคอกกันเสียก่อน อาจใช้สแลนหรือผ้าตาข่ายมาเป็นกำแพงกันโดยรอบได้
- นอกจากนี้สามารถเติมปุ๋ยเคมีเพิ่มได้ หากต้องการธาตุอาหารตัวไหนเป็นพิเศษ แต่ต้องเลือกใช้ปุ๋ยที่มีคุณภาพได้มาตรฐานด้วย เพื่อไม่ให้เกิดการหมักปุ๋ยครั้งนี้เสียเปล่า

ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักจากเศษใบไม้

- คลุกเคล้าส่วนผสม ๒ อย่างเข้าด้วยกันเสียก่อน คือ ใบไม้แห้งและปุ๋ยคอก หากวัตถุดิบทั้งสองเป็นแบบแห้งจะช่วยให้การคลุกเคล้านั้นทำได้ง่ายขึ้น หลายคนจึงนิยมเอาส่วนผสมทั้ง ๒ ไปตากแดดสัก ๒ วันก่อน รอให้แห้งสนิทจึงเอามาคลุกเข้าด้วยกัน
- หากมีการเติมปุ๋ยเคมีเพิ่มเติมก็ให้ใส่เพิ่มหลังจากส่วนผสมหลักเข้ากันดีแล้ว ค่อยๆ คลุกเคล้าให้เข้ากันอีกครั้ง การจะได้ปุ๋ยหมักจากใบไม้ที่มีคุณภาพดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความละเอียดในขั้นตอนการคลุกเคล้านี้เอง ดังนั้นให้ใช้เวลาสักหน่อยในขั้นตอนนี้
- รดน้ำให้มีความชื้นในระดับที่พอดี ไม่เปียกโชกไป ไม่แห้งเกินไป ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างสภาวะที่ดีให้กับจุลินทรีย์ สิ่งมีชีวิตชนิดนี้จะทำหน้าที่ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความชื้นเพียงพอเท่านั้น
- บรรจุลงในภาชนะที่ใช้หมักหรือนำไปกองรวมบริเวณที่จัดเอาไว้
- หากเป็นกองเล็กๆ ก็ไม่ต้องทำอะไรเพิ่มเติม แต่หากเป็นกองใหญ่หรือภาชนะที่ใส่มีความจุมาก ก็ต้องหมั่นมาพลิกกลับปุ๋ยในทุกๆ วัน เพื่อเติมออกซิเจนให้กับจุลินทรีย์ เป็นการเร่งให้เกิดการย่อยสลายอีกทางหนึ่งด้วย
- ในแต่ละวันที่ทำการพลิกกลับปุ๋ยหมักก็ต้องรดน้ำเพิ่มเติมเข้าไปด้วย โดยรดที่ผิวด้านนอกให้ทั่ว ต้องแน่ใจว่าทุกส่วนของปุ๋ยยังคงมีความชื้นที่เหมาะสมอยู่เสมอ
- ทำแบบนี้ซ้ำไปเรื่อยๆ จนกว่าจะครบเวลาอย่างน้อย ๓๐ วัน ค่อยทำการเช็คสภาพปุ๋ยพร้อมใช้งานหรือยัง

ขั้นตอนการเช็คสภาพปุ๋ย ปุ๋ยที่พร้อมใช้งานแล้วจะมีลักษณะร่วนซุย สีน้ำตาลเข้มหรือดำ มีอุณหภูมิของปุ๋ยใกล้เคียงกันในทุกส่วนของเนื้อปุ๋ย การทำปุ๋ยหมักแบบใช้ออกซิเจนหรือการพลิกกองให้มีย่อยสลายเร็วเข้าไปในเนื้อปุ๋ยแบบนี้ จะไม่ค่อยมีกลิ่นฉุนมากเท่ากับการหมักปุ๋ยแบบไม่ใช้ออกซิเจน ดังนั้นถ้าปุ๋ยเข้าลักษณะ ๓ ประเด็นแรกไปแล้วก็ให้ถือว่าพร้อมใช้งาน

การนำปุ๋ยหมักจากใบไม้ไปใช้งาน เนื่องจากว่าเราทำให้ปุ๋ยมีความชื้นอยู่ตลอด ก่อนจะนำไปใช้งานจึงต้องเอาไปตากแดดหรือผึ่งลมให้แห้งสนิทเสียก่อน โดยปูผ้าใบแล้วเทปุ๋ยลงไป ใช้จอบเกลี่ยให้ปุ๋ยกระจายตัวออกเป็นชั้นบางๆ หมั่นมาพลิกกลับให้โดนแดดโดยทั่วกัน ทำแบบนี้สักประมาณ ๒ วันก็จะแห้งสนิท นำไปใช้งานได้แล้ว อัตราส่วนในการใช้งานจะอยู่ที่ปุ๋ยหมักจากใบไม้ ๑ ส่วนต่อปริมาณของดินเพาะปลูก ๑๐ ส่วน ไม่ควรโรยปุ๋ยไว้ที่หน้าดินเพราะจะได้ประโยชน์ไม่เต็มที่ ให้โรยปุ๋ยแล้วพรวนดินซ้ำจนปุ๋ยคลุกกลงไปในชั้นดินสักเล็กน้อย ธาตุอาหารที่สำคัญทั้งหมดจึงจะไม่ระเหยไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

- ลดปริมาณขยะอินทรีย์ ไปไม้บริเวณสวนป่า แหล่งเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) ลดน้อยลง ทำให้บรรยากาศร่มรื่นสะอาดตา
- ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยมาบำรุงดิน หรือต้นไม้ ในสถานศึกษาได้
- ครูผู้สอนและภูมิปัญญาด้านการเกษตร ได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของตน และนำวิธีการไปช่วยลดขยะในชุมชนของตนได้

.....ผู้รายงาน

(จำเอกหญิงวัชร โขไตรรัตน์)
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
แบบที่ ๑ ใช้ส้อมไม้ เป็นที่รองรับขยะ

นำแผ่นพลาสติกหุ้มส้อมไว้โดยหงายส้อมขึ้น เพื่อป้องกันใบไม้ไหลออก
การหุ้มจะเว้นส่วนที่เป็นหัวส้อมไว้ สำหรับให้จุลินทรีย์ที่อยู่ในดินได้ผ่านเข้ามาทำการย่อยสลายได้

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

นำแผ่นพลาสติกหุ้มสุมไว้โดยหยาบสุมขึ้น เพื่อป้องกันใบไม้ไหลออก
การหุ้มจะเว้นส่วนที่เป็นหัวสุมไว้ สำหรับให้จุลินทรีย์ที่อยู่ในดินได้ผ่านเข้ามาทำการย่อยสลายได้
(ผลพลอยได้จากกิจกรรมนี้ คือนักเรียนมีความรู้ใฝ่เรียน มีความสามัคคี ทำงานเป็นทีม และมีทักษะ
ในการทำงาน)

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

แบบที่ ๒ ใช้ในล่อนเป็นตัวรองรับ

เมื่อทำการสร้างสถานที่ในการจัดเก็บใบไม้เรียบร้อยแล้ว จึงจัดการผสมเพื่อให้เกิดปุ๋ยหมักใบไม้ ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามสูตร คือ ๑) นำใบไม้ที่ย่อยแล้วมาเทใส่ในถังตาข่าย สูงประมาณ ๑๕ เซนติเมตร ๒) นำขี้วัวมาเททับใบไม้ สูงประมาณ ๕ เซนติเมตร ๓) รดน้ำในให้ชุ่ม (น้ำประมาณ ๕ ลิตร) ๔) ทำซ้ำ ข้อ ๑-๓ อีก ๓ ครั้ง จะได้กองปุ๋ยหมักสูงประมาณ ๘๐ เซนติเมตร ๕) นำใบไม้มาเททับขี้วัว สูงประมาณ ๕ เซนติเมตร

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

การดำเนินการในแบบที่ ๑ ใช้ส้อมไก่ เป็นที่รองรับขยะ และแบบที่ ๒ ใช้ในลอนเป็นตัวรองรับ

๖) รดน้ำในให้ชุ่ม (น้ำประมาณ ๕ ลิตร) ๗) นำพลาสติกใสมาพันรอบถังตาข่าย โดยให้พันสูงจากขอบล่างของถังตาข่ายประมาณ ๑๐ เซนติเมตร (ถ้าไม่มีพลาสติกก็ไม่ต้องนำมาพันรอบถังก็ได้แต่ต้องพยายามรดน้ำรอบถังตาข่ายเพื่อเพิ่มความชื้นให้แก่กองปุ๋ยอย่าปล่อยให้แห้ง) ๘) รดน้ำทุก ๆ ๕-๗ วัน (ให้ใช้ไม้หรือเหล็กแทงเข้าไปในกองปุ๋ยให้เป็นรูเพื่อที่จะกรอกน้ำลงไปเนื่องจากเมื่อปุ๋ยยุบตัวลงจะมีความแน่นมากขึ้นการรดน้ำจะทำให้น้ำซึมลงไปเฉพาะด้านบนของกองปุ๋ยส่วนด้านล่างกองปุ๋ยจะไม่ได้รับน้ำ)

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

การดำเนินการในแบบที่ ๑ ใช้ส้อมไม้ เป็นที่รองรับขยะ และแบบที่ ๒ ใช้ในถ่อเป็นตัวรองรับ

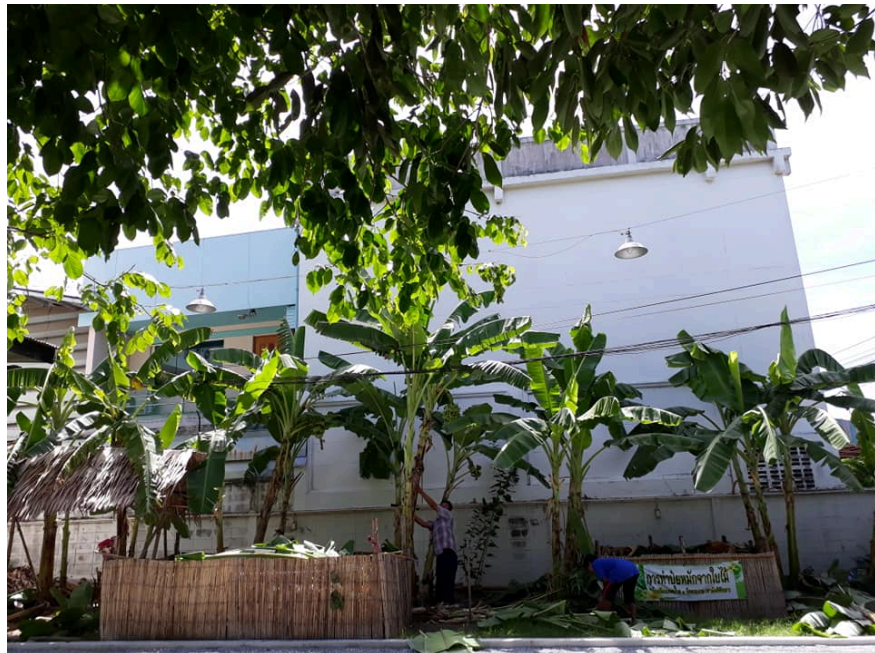

ใบไม้จะกลายเป็นปุ๋ยหมัก ในช่วงเวลาประมาณ ๔๕-๖๐ วัน (สังเกตกองปุ๋ยหมักจะยุบตัวลงประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตรและปุ๋ยหมักจะมีสีดำถ้าขุดลงไปจะไม่พบใบไม้แต่ใบไม้จะกลายเป็นปุ๋ยหมักแล้ว) ปุ๋ยหมักสามารถนำไปใช้ได้เลย

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

ผลที่ได้จากการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา) เป็น การลดภาระ การขนวัสดุไปทิ้ง ไม่ต้องเผาทำลายกิ่งไม้ใบไม้ ลดภาระของเทศบาลในการกำจัดขยะ และลดการใช้ ปุ๋ยเคมี ในกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว ภายใต้โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนประโยชน์ทางอ้อม คือ ช่วยปรับปรุงคุณภาพของดิน และช่วยลดภาวะโลกร้อน

ผลผลิตที่ใช้ปุ๋ยหมักใบไม้

ลดปริมาณขยะ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ในกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว ภายใต้โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

ผลที่ได้จากการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

ผลผลิตที่ใช้ปุ๋ยหมักใบไม้

ลดปริมาณขยะ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ในกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว ภายใต้โครงการเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

ผลที่ได้จากการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

ลดปริมาณขยะ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สร้างรายได้ ในกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว ภายใต้โครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)

ผลที่ได้จากการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

ลดปริมาณขยะ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สร้างรายได้ ในกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัว ภายใต้โครงการ
เศรษฐกิจพอเพียง

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
ผลที่ได้จากการจัดทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

สร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน นักเรียนมีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม

นักเรียนมีวินัยและทักษะในการร่วมมือในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทย)

การดำเนินการต่อเนื่อง

เมื่อมีปริมาณใบไม้เพิ่มมากขึ้น ทางฝ่ายบริหารจึงให้ นักการภารโรง นายชาติรี เจียมคำ เป็น ผู้ดำเนินการสร้างขอบเขต และจัดปายความรู้ให้กับนักเรียนทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ใน สวนป่านี้ ได้นำกลับไปประยุกต์ใช้ที่บ้านด้วย

การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้อย่างง่าย

1. นำใบไม้ที่ย่อยแล้วมากใส่ในถังตาข่าย สูงประมาณ 15 เซนติเมตร
2. นำขี้วัวมากับใบไม้ สูงประมาณ 5 ซม.
3. รดน้ำใบไม้ให้ชุ่ม (น้ำประมาณ 5 ลิตร)
4. ทำซ้ำข้อ 1-3 อีก 3 ครั้ง จนได้ กองปุ๋ยหมักสูงประมาณ 80 ซม.
5. นำใบไม้มากับขี้วัว สูงประมาณ 5 ซม.
6. รดน้ำใบไม้ให้ชุ่ม (น้ำประมาณ 5 ลิตร)
7. นำพลาสติกใสมาพันรอบถังตาข่าย โดยให้พันสูง จากขอบล่างของถังตาข่าย ประมาณ 10 ซม.
8. รดน้ำทุกๆ 5-7 วัน (ให้ใช้ไม้หรือเหล็กแทง เข้าไปในกองปุ๋ยให้ป็นรู เพื่อที่จะกรอกน้ำลงไป เนื่องจากเมื่อปุ๋ยย่อยตัวลงจะมีคความแน่นมากขึ้น การรดน้ำจะทำให้ น้ำซึมลงไปเฉพาะด้านบนของ กองปุ๋ย ส่วนด้านล่างกองปุ๋ยจะไม่ได้รับน้ำ)
9. ใบไม้จะกลายเป็นปุ๋ยหมัก ในช่วงเวลา ประมาณ 45-60 วัน (สังเกตกองปุ๋ยหมัก จะยุบตัวลงประมาณ 30-40 ซม. และปุ๋ยหมักจะมีสีดำก้ำขุ่นลงไปแบบ ใบไม้แต่ใบไม้จะกลายเป็นปุ๋ยหมักแล้ว)
10. ปุ๋ยหมักสามารถนำไปใช้ได้เลย
11. ถ้าต้องการนำไปบรรจุถุง ต้องกลับกองปุ๋ยหมัก แล้วตากแดดประมาณ 2-3 วัน ก็จะได้ปุ๋ยที่แห้งสามารถบรรจุถุงได้ แต่ถ้าปุ๋ยหมักยังมีขนาดใหญ่อยู่ ก็นำไปบดย่อยก่อนบรรจุถุงก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้งาน

โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทย)

ภาพกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้
โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยฯ)

การดำเนินการต่อเนื่อง

ปัจจุบันเมื่อมีการปรับปรุงภูมิทัศน์สวนป่า ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จึงมีการดำเนินการย้ายสถานที่ ไปสวนกล้วยข้างรั้วโรงเรียน ด้านทิศตะวันออก และขยายพื้นที่เป็น ๒ แปลง ในการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

พัฒนาต่อเนื่องมาจนปัจจุบัน

แบบรายงานการกำจัดขยะอินทรีย์ในสถานศึกษา
เรื่อง
การทำปุ๋ยหมักจากใบไม้

โรงเรียนเทศบาล ๑ วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา)
สังกัดสำนักการศึกษา เทศบาลนครนครปฐม
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

